

هیچ جای دنیا بهار کوهرنگ نمی شود

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
مرکز جمع علوم انسانی

هیچ آغوشی وسعت این رهای وحشی را ندارد. پناهنده شدن به طبیعت، گوش سپردن به آواز بی رایگانیش، بهترین و زیباترین لحظه‌ای است که می توان حس زنده بودن و زندگی کردن را لمس کرد. اما کجا رفتن و پناهنده شدن به کدامین طبیعت، پرسشی است که همیشه بی اختیار با شنیدنش، چشمانمان را به دو انداخته و می اندازد.

سامان؛ شهری ادیب پرور

۲۲ کیلومتر بالاتر از شهر کرد، به شهری به نام سامان می‌رسی. سامان را شهری ادیب پرور می‌نامند. چرا که زادگاه ادیبان و شاعرانی چون دهقان و عمان سامانی است. آرامگاه دهقان سامانی با معماری ویژه خود، هنوز معبد و خلوتگاه بسیاری از ادبا محسوب می‌شود. باید تن بسیاری به راه. دو کیلومتر آن سوتر، پل تاریخی زمانخان و رودخانه پرخروش زاینده‌رود که از زیر این پل با سرعت در حال گذر است، به انتظار نشسته. در پیچ و تاب زاینده رود، دست نقاش طبیعت مناظر زیبایی از باغ‌ها را خلق کرده است. منظره‌ای تلفیقی از جوش و خروش رودخانه و آرامش درختان قدعلم کرده. مناظری در مسیری به طول تقریبی ۵۰ کیلومتر و درست از پل زمانخان تا سد زاینده رود که دیدنش خالی از لطف نیست. در این مکان ردی از انسان به چشم می‌خورد. ردی چون انواع رستوران‌ها، چایخانه‌های سنتی، مسجد، سکو و سایبانی برای استراحت، فروشگاه و سرویس بهداشتی که از دور دیده می‌شود.

گز بلداجی؛ سوغات عمدۀ چهارمحال و بختیاری

می‌توانی این بار تا ۶۰ کیلومتر دورتر از شهر کرد پیش روی تا به شهرستان بروجن برسی. در فاصله پنج کیلومتری بروجن، گردشگاه سیاسرد با درختان کهنسال و چشمه‌ای روان، هوایی خنک و مکانی برای استراحت و تفریح، سال‌هاست که در انتظار ورود آرامش‌طلبان شهرگزین لحظه شماری کرده‌است، این را از پاکی اطراف چشمه می‌توان فهمید. چشمه هنوز مورد هجوم گردشگران قرار نگرفته‌است.

در ۲۰ کیلومتری بروجن تالابی به نام گندمان با فاصله‌ای نه چندان دور از تالاب بین‌المللی جفاخور، در پای کوه چرو، که ارتفاعی حدود ۳ هزار و ۶۳۵ متر دارد، قرار گرفته‌است. بخشی از خروجی تالاب جفاخور به این تالاب می‌ریزد. اطراف تالاب، پوشیده از مرغزاری زیباست که انعکاس کوه‌ها در آب جذابیتش را دو چندان می‌کند. تالاب گندمان زیستگاه پرندگان مهاجر است.

در فاصله ۲۵ کیلومتری بروجن نیز، شهری به نام بلداجی قرار دارد. در این شهر کارگاه‌های تولیدی گز عمدۀ ترین سوغات چهارمحال و بختیاری را به گردشگران هدیه می‌کنند.

پیرغار و کتیبه‌های تاریخی اش

در ۳۲ کیلومتری شهر کرد، شهرستانی است، به نام فارسان. پنج کیلومتر مانده به فارسان، روستایی به نام ده چشمه وجود دارد. در این روستا مجموعه طبیعی - تاریخی پیرغار و چشمه‌های پرآبی که دو کتیبه تاریخی را در دل خود جای داده، در انتظار جلوه‌گری است. آب همچون دانه‌های مروارید از این چشمه سرازیر و آبشاری بلند از آن خلق شده‌است. در این مکان طبیعی دو کتیبه تاریخی قسمتی از حوادث دوران مشروطیت را تداعی می‌کند، بر صخره سنگ‌ها نصب شده‌است. پیش از رسیدن به فارسان در یک سه راهی، پس از طی ۱۵ کیلومتر راه به سوی شهر جونقان شهری است که در آن می‌توانی به دیدار قلعه سردار اسعد بختیاری بشتابی. قلعه‌ای با طاق‌های ضربی که سقف آن برستون‌هایی دوتایی استوار شده. این بنای دو طبقه از خشت، ملات، گچ و خاک ساخته شده و نمایی آجری دارد. هنرهایی چون حجاری، چوب‌بری، گچ‌بری، آینه و نقاشی، زیبایی قلعه را چند برابر کرده‌است. این قلعه از سوی علی قلی خان سردار اسعد دوم، زمانی که زمامداری ایل بختیاری را عهده دار بود، ساخته شد. و اکنون بیش از یکصد سال قدمت دارد.

چهار محال جایی برای ماندن!

زیبای خفته زاگرس، دیوار دلاور مردمان اصیل، جشنواره رنگ‌ها و فرهنگ‌ها، سرچشمه دو رود پر آب زاینده‌رود و کارون است. ۱۶ قله با ارتفاع بیش از ۳ هزار و ۵۰۰ متر، رودهای بسیار، چشمه‌های پرآب، چندین تالاب و آبگیر مهم، دشت‌ها و دامنه‌های سرسبز و خرم، چون جاده‌ای پذیرای میهمانان بسیاری است که از این استان به استان‌های دیگر سفر می‌کنند.

وجود دو شهر بزرگ و صنعتی اصفهان و خوزستان، گردشگری این استان را به خطر انداخته‌است. بسیاری از مسافران تنها از این استان زیبا به عنوان محل گذر استفاده کرده و بی هیچ اعتنایی از کنار مناظر بدیع آن عبور می‌کنند. به جرات می‌توان گفت همین امر یکی از دلایل بکر و ناشناخته ماندن این استان است. با اینکه تعداد گردشگران استان، نسبت به ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های آن بسیار کم، اما زیبایی‌های استان مورد توجه بسیاری از علاقه مندان صمیمی طبیعت‌گردی است. چرا که جای چهارمحال و بختیاری جاذبه‌ای برای گردشگران حرفه‌ای دارد.

مسوولان گردشگری چهارمحال و بختیاری، نبود خطوط حمل و نقل ریلی و هوایی مناسب در این استان را نیز یکی دیگر از دلایل بی‌انگیزگی مسافران و گردشگران برای ماندن در این استان می‌دانند. حتی نبود اقامتگاه‌ها و هتل‌های مناسب، نیز در فرار گردشگران از این استان بی‌تاثیر نبوده و نیست. از سویی نبود حجم انبوهی از مسافران و گردشگران زیبایی‌های این استان را از خطر انقراض و نابودی در امان نگه داشته‌است.

اما چهارمحال و بختیاری، با تمام وسعت ۱۶ هزار و ۵۳۳ کیلومتر مربع در جنوب‌غربی ایران و در مرکز رشته کوه‌های زاگرس، در مجاورت استان‌های اصفهان، خوزستان، لرستان و کهگیلویه و بویراحمد، با شش شهرستان خود به نام‌های شهر کرد، بروجن، لردگان، کوهرنگ، اردل و فارسان در انتظار مسافران و گردشگرانی است که به دنبال گوشه دنجی و خلوتی برای آرامش هستند. شهر کرد، مرکز استان چهارمحال و بختیاری با اصفهان حدود یک صد کیلومتر و با تهران حدود ۵۰۰ کیلومتر فاصله دارد. نام این شهر که تا چندی پیش دهکرد بود، در اسناد به جا مانده از دوره زندیه به بعد به چشم می‌خورد.